

Адыгэ макъ

100 РЕСПУБЛИКА АДЫГЕЯ АДЫГЭ РЕСПУБЛИКИ

Бэдзэогъум и 27-р Адыгейим къэралыгъо гъэпсыкэ из зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильсэм
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

2022-рэ ильс
БЭРЭСКЭЖЬЙИ
ШЭКЮГЬУМ и 30

ОСЭ ГЭНЭФАГЬЭ ИЭП
тисайт
WWW.ADYGVOICE.RU

тисоциальне нэклубъохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Урысыем ицЫиф хъугъэх

Херсон хэкум егъэзыгъэ юофкэ зышхъэ къизыхыжыгъэхэм Урысые Федерациием ипаспортхэр ятыжыгъэнхэм фэгъэхыгъэ юфтхабзэу щыагъэм хэлэжьагъ Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыйл Мурат.

Адыгейим къизэрсхэу Урысые Федерациием и гражданствэрэ Урысые Федерациием ипаспорте ятхъягъэнхэм фэгъэхыгъэ юфтхабзэу щыагъэм хэлэжьагъ Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыйл Мурат.

Адыгейим и Лышхъэ аш фэдэ зекуакэ мэхъанэу илэр къихигъэшыз, Урысые Федерациием и Президентэу Владимир Путиним игуцыгъэхэр агу къигъэшыгъэх. В. Путиним къынгъагъы: «Донецкэ ыккэ Луганска народнэ республикэхэм, За-

порожскэ ыккэ Херсон хэкухэм ашыпсэущыгъэ миллион чьагъэхэм непэ гу зытырашыхъэгъэ хэкыпээр ильс мин чьагъэхэм къизэдьизэптигъэ гъогуунэм къынкырыкыгъэу щит. А гушхъэлэж зэпхыныгъэр цыифхэм

якэлэцыкүхэм, ахэм къакэхъухъагъэхэм ахальхан алъэкыгъ. Сыд фэдэз ушэтыпэ зэзначынэу хъугъэми, Урысыем шуульэгъоу фыряйэр агу икыгъэпэ.

Псэуплэу Каменномостскэм, къизэрхэгъэхэр пэлэг гъэнэфагъэ къизыцууцгъэхэ пункхэм апэмчыжъэу, культурэм и Унэу дэтым паспортхэмрэ шуухафтынхэмрэ щаратыжыгъэх. Непэкэ нэбгырэ 500-м ехъу аш щэпсэу. Республикаем и Лышхъэ къизэрхигъэшыгъэмкэ, чыплакэм цыфхэр нахь есэжынхэмкэ, хэгъэгъозэгъэнхэмкэ хабзэм иофышэхэм афэлъэкиштыр зэкэ ашэ.

Юфтхабзэм хэлажьэхэрэм, паспортхэр къизэртагъэхэм афэгушозэ Адыгэ Республикаем и Лышхъэ къизэрхигъэшыгъэмкэ, джы ахэр Урысыем игражданин хъугъэх, тихэгъэгу иль фитныгъэхэмрэ пшъэрльхэмрэ ялэх, джаш фэдэу обществэм ыпашхъэкии пшъэдэкыжь ахь.

«Лэужыбэхэу Урысые къэралыгъом игъэпсын зыкучиши зишэнэгъи хэзыльхъагъэхэм къакэхъухъагъэхэу игражданнин хъугъэхэм Урысыем ицыхэ атель», — къыхигъэшыгъ Къумпыйл Мурат.

Адыгейим и Лышхъэ къизэрхигъэмкэ, тихэгъэу икъэралыгъмо мэфэкэ шъхалэхэм зыкэ ашыщыр — Урысые Федерациием и Конституции и Мафэ къизыншиблагъэрэм ехъулэу мыш фэдэ юфтхабзэ зэхажэнэу зэрэхуугъэм мэхъэнэ гъэнэфагъэ илэу щит.

«Тарихь опытным тегъэпсыхагъэу Конституцием тихэгъэгу анахь щагъэлэпээрэ

льэнхъохэр щигъэпытэжыгъэ хъугъэх, тэркэ анахь уас зиэу щытхэр зэкэ аш къидельхэх. Непэ фэдэ тарихь къэгъэзэпэ лэхъанхэм цыфхэм япытаагъи яблэнагъи ауштах. Тэри тыхыазир ти-зыкыныгъэрэ ткыучиэрэ къэдгэлъэгъонхэу», — къыуагъ Къумпыйл Мурат.

Аш къизэрхигъэшыгъэмкэ, ткыучиэрэ зэхэльмэ, хэгъэгум илэ амалышхохэр зэкэ дэгэу дгээфедэнхэ тлъэкишт, Урысыем джыри нахь лъэш, нахь зэтгээпсыхагъэ хууным тыфэлэжэшүйт.

«Тинеушэр мафэ Урысыем, Адыгейим ятэхы. Непэрэ хъугъэшагъэр СССР-м ипаспорт къизыщатыгъэ ужмын анахь мэхъаншхо зиэ хъугъэшагъэхэм ашыщэу плытэн плыэкишт», — къыхигъэшыгъ Виктор Георгиевын.

Псэуплэу Каменномостскэм культурам и Унэу дэтым ихудожественнэ пащэу ар хъугъэ.

Ынкэлэ Херсон хэкум культурэм и Унэу итгэгъэм пэщэнгъэ дызэрихъэштыгъ. Хабзэм ичыпэ къулыкүхэм ялэпилэгъу хэльэу къизыкошыжыгъэм үүж мэфиилэ нахьыбэ темышэу Виктор Георгиевын юфшаплэм лухьагъ, псэуплэм ипащэу Юрий Петровын игусэу культурэм гъэсэнгъэмрэ япхыгъэ проект зэфшхъафхэр рагхуухъэх, зоопарк цыклу ашын мурад я. Анах гухэль благъэхэм ашыщы Марина Цветаевам фэгъэхыгъэ къэгъэлъэгъонэу юф зыдашээрэ, Ильэсыкэлэм ипэльюк къэгъэлъэгъонхэу а псэуплэм дэс арист ныбжыкэхэм зызфагъэхъазырээр.

(Икэх ю 2-рэ нэклуб. ит.)

Ныбджэгъу лъаплэхэр!

2023-рэ ильсэм иапэрэ мэзихкэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» икэлхэгъу макло.

Лъэпкэ гъэзет закъор
къышыгъэхъанэу шъуфаем, шъуклатх!

Почтэм икъутамэхэу республикэм итхэм:
индексэу П4326-рэ:
мэзи 6-м — сомэ 1034,16-рэ
мэзи 5-м — сомэ 861,80-рэ
мэзи 4-м — сомэ 689,44-рэ
мэзи 3-м — сомэ 517,08-рэ
мэзи 2-м — сомэ 344,72-рэ
зы мазэм — соми 172,36-рэ.

Индексэу П3816-р (фэгъэктэнхэр зиэхэм алааер):

мэзи 6-м — сомэ 1013,88-рэ
мэзи 5-м — сомэ 844,90-рэ
мэзи 4-м — сомэ 675,92-рэ
мэзи 3-м — сомэ 506,94-рэ
мэзи 2-м — сомэ 337,96-рэ
зы мазэм — соми 168,98-рэ.

Корпоративнэ шыкыгъэ шыкыгъатхэм, мэзи б уас къынчутын фае — сомэ 240-рэ. Экземпляр 15-м нахь мымаклоу къизытхыкылхэрэм гъэзетыр мафэ къэс, тхъамафэм 5, къышуфацэжыщ.

«Адыгэ макъэр» зычэт унэм шъущыклатхэмэ (шыор-шыорэу гъэзетым шъукылыкён фэшт):

мэзи 6-м — соми 150-рэ
мэзи 5-м — соми 125-рэ
мэзи 4-м — соми 100
мэзи 3-м — сомэ 75-рэ
мэзи 2-м — сомэ 50
зы мазэм — сомэ 25-рэ.

Урысыем ицГыф хъугъэх

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

(Икъух.)

Адыгейим и Лышьхэе кызэрэхигъэштыгъэмкэ, щылэнгъэм ухэгъозэжынным пае юфшэнэнүм угукэе уфэшагъэу, юфшаплэ бгъотымэ шылоигъюу уштын фоа. Күмпил Мурат кыбыагъ юфшэн агъотынмыкэ республикем ихабэе йэпылэгту зэрафехууцтыр ыкы Адыгэ Республиком юфшэнэнмрэ социалын хэхъоногъэмрэкэ иминистрэу Мирээ Джанбеч пшъэрлыг фишигъягъ кыкоштыгъэхэм йэпылэгту ятыгъэнимкэ хэгъэгум и Президент кыгъяауцугъэ пшъэрлыхэр зэкэе зэшохыгъэнхэу. Кыкоштыгъэхэм зэкэми сомёмини 10 хүрээ зэтигъо федэральнэ ахьщэ йэпылэгту аратыщт, республикэри джащ фэдэу ахьщэкэ йэпылэгту афхэуцт.

Адыгэ Республиком и Лышьхэе пшъэрлыг зэрафишгъэм тетэу кыкоштыгъэхэм сомё мин 20 зырыз аратыщт, а ахьщэр Адыгейим ибюджет кыхагъэкыщт. Джири федеральнэ йэпылэгту изы лъэнэйкьо кыхэгъэштыгъэн фоа — зычэсийтхэ унхэр ашэфынхэм пае зэтигъо ахьщэ йэпылэгту алеклагъэхашт. Ар гъэцэллагъэ хууным пае чыпэхэм хэхъоногъэ ягъешгъэним тегъэпсихъэгъэ Фондым зээзгынныгъэ дашыгъ ыкы клахэгъэхыгъэх. Урысые Федерацием гражданствэ, УФ-м и спортынхэр, СНИЛС-хэр, банк картэхэр, сим-картахэр ятыгъэнхэм тегъэпсихъэгъэ юфшэнэнрэлэкүйтэ. Кыкоштыгъэхэм язы-

гъэпсэфыгъо уахтэ, культурнэ юфхъабзэхэм шхъафэу ягуу къэшыгъэн фоа. Гушигъэм пае, зэлшашэрэ ансамблэу «Испльямыем» бэмышэу кыкоштыгъэхэм концерт къафитыгъ.

«Гүфэбэнгыэ хэльээ республикэм и Лышьхэе, хабзэм икъуукухэм тиунакэ Ѣыщигупсэфынмыкэ зиштуагъэ кытэкирэ пстэуми тафэрэз. Ахэм яэпылэгту кытлымызэсигъяаэзэ, бэкэ нахь кын тъягъущтъягъэ», — кыбыагъ «Горный» зыфиорэ комплексын шхъаегъэзыпэ Ѣызыгъотыгъэ кыкоштыгъыгъэ купым ипащэу Антон Щетинин. Ар Мыекуапэ кыышхуугъ, джы Херсон къикыжки итарихъ лъэнэйкьо кыгъэзэжыгъ.

Күмпил Мурат кыкоштыгъэхэм гушигъэту зафэхум зыгъэгум мэкихэрэ юфыгъохэм нахь итэклотыгъэу зашигъэгъозагъ. Адыгейим и Лышьхэе анахьеу ынаэ зытиридзагъэхэр ясабийхэр клаэцэлкүу ыгытгэхэм, еджаплэхэм ачлэгъэхэзъэнхэр, медицинэ ыкы психологичесэ ѹылэгту ятыгъэнир ары. Ахэр зэкэ кыкоштыгъэхэм лъэшэу яшыклагъэх. Джащ фэдэу республикэм и Лышьхэе кыытотагъ Геническэ районым ѹылэгту ятыгъэнимкэ юфшэнэну агъяцаклэрэм, хэшүхъафыкыгъэ дээ операцием хэлажэхэрэм ѹылэгту аратырэм афгъэхыгъэу.

**АР-м и Лышьхэе
ипресс-къуулыкъу**

Бзыльфыгъэр зыщыщыр агъунэфы

Амыгъунэфыгъэ бзыльфыгъэм ихадэ псыхьюу Пшызэ исэмэгу нэпкь дэжэ кызэрэшагъотыгъэм епхыгъэу Урысыем и Следственнэ комитет исследственнэ Гээорышаплэу АР-м Ѣылэм и Тэххутэмыкье межрайон следственнэ отдел улъякунхэр регъэлкокых.

Следствием зэригъэунэфыгъэ, 2022-рэ ильэсийн шэккогъум и 11-м Тэххутэмийкье районым ит куутырэу Хомуты пэгъунэгъюу псыхьюу Пшызэ инэпкь дэжэ амыгъунэфыгъэрэ бзыльфыгъэм ихадэ кызщаагъотыгъэм куулшхэхэм ашыщхэр щэлэх. Пэшорыгъэшэу зэрагъунэфыгъэмкэ, хэкюдагъэм ильэс 25 — 30-рэ ыныбжь, джэнэ плыжыкыре джинс шхъуантлэрэ Ѣылэм ипресс-къуулыкъу.

«Зыгорэкэ Ѣылэнэосэ

бзыльфыгъэр бэшлагъэу шүүмылъэгъугъэмэ ыкы зыдэшшиэр шумышлэмэ, зихадэ къягъотыгъэ бзыльфыгъэм итеплэ ар фэжүгъадэмэ, следователым ителефон номе-рэу 8-961-88-58-м е шъуз Ѣылэсурэ чыпэлэм епхыгъэу юф зышэрэ хэбзэхуумэкло къуулыкъухэм зафэхуугъаз», — кытэе Урысыем и Следственнэ комитет исследственнэ Гээорышаплэу АР-м Ѣылэм ипресс-къуулыкъу.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Урысые Федерацием игражданхэу, йэклиб къэрал гражданхэу ыкы гражданствэ зимишэхэу къалэу Херсонэр Херсон хэкумрэ ренэу ашыпсэухэу егъэзигъэ юфкэ зиунэхэр къэзыгъынхэи Адыгэ Республикэм къэкоштыгъэхэу пэлээ пъэнэфагъэкэ шхъэгъэзыпэ афхэуцгъэ пункктхэм ашыпсэухэрэм 2022-рэ ильэсийн зэтигъо ахьщэ йэпылэгту ахьщэ алеклэгъэхъэгъэним ехыллагъ.

Федеральнэ законуу N 184-р зытетэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуу ыкы игъэцэлкэло къуулыкъухэм яхъяллагъ» зыфиоу 1999-рэ ильэсийн чьэпьюгъум и 6-м аштагъэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу ышыгъ:

1. Урысые Федерацием игражданхэу, йэклиб къэрал гражданхэу ыкы гражданствэ зимишэхэу къалэу Херсонэр Херсон хэкумрэ ренэу ашыпсэухэу егъэзигъэ юфкэ зиунэхэр къэзыгъынхэи Адыгэ Республикэм къэкоштыгъэхэу пэлээ гъэнэфагъэкэ шхъэгъэзыпэ афхэуцгъэ пункктхэм ашыпсэухэрэм 2022-рэ ильэсийн зэтигъо ахьщэ йэпылэгту сомё мин 20 зырыз алеклэгъэхъэгъэним.

2. Мыхэр къыдэллыгъэхъэнхэу:

1) зэтигъо ахьщэ йэпылэгту зээраалагъэхъаштыв; 2) Адыгэ Республикэм юфшэнэнмрэ социалын хэхъоногъэмрэкэ и Министерствт ары ахьщэ йэпылэгту зыгъэнафэрэр ыкы язытырэ.

3. Зэтигъо ахьщэ йэпылэгту зээраалагъэхъашт шыкыр Министерствтэ ыгъэнэфэнэу.

4. Адыгэ Республикэм финансхэмкэ и Министерствтэ республикэ бюджетым ахьщэр кыхигъэхынхэу. Адыгэ Республикэм и Законуу республике бюджетым ехыллагъэм къызэрэдильтээрэм диштэу мы ильэсийн ыкы план чэзыухэм ательтэгъэ къекуаплэхэм ар къаахгъэхъыгъэнэу.

5. Официальнэу кызылаутырэ мафэм кыышыублагъэу мы иунашъом куачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ишпъэрэльхэр зыгъэцакиэу КІЭРЭЩЭ Аңзаур

кь. Мыекуапэ,
шэккогъум и 25-рэ, 2022-рэ ильэс
N 313

Урысые зэнэкъоюу «Еджэпэ шхэпэ анахь дэгъу-2022» зыфиорэм икъэх зэфэхыссыжхэр къалэу Уфа Ѣыкыгъэхъэх.

Кошхэблэ районым ит куаджэу Вольнэм игурыт еджаплэу N 9-м икомандэу шъолтыр зэнэкъоюм теклонгъэ кыышыдээхыгъэр мыш хэлэжъагъ. Мамыш Руслан Аслын ыкыр зипэцэ еджаплэ Адыгейир Ѣытхуу хэлээ Урысые зэнэкъоюм кыышыгъэгъуагъ. Лъэнэйкъоу «Шхэпэ анахь дэгъуу къоджэ еджаплэ илэр» зыфиорэмкэ аперитфын еджаплэр ахэфагъ. Кыхигъэштыгъэн фоа, шъолтыр 75-м яеджэпэ 400 зэнэкъоюм зэрэхэлэжъагъэр. Аш фэдизмэ апэ уишынным фэшл амалышхэрэлэлтийнхэ ыкы уилоф хэшьыкышо фууиэн фоа.

— Тикомандэ ытъякымыгъану мы Юфхъабзэм хэлажыэрэм зянэкъоюм теклонгъэхэр мыш фэдэлээхээгъэр ынээхээгъэр ахэфагъ. Кыхигъэштыгъэн фоа, шъолтыр 75-м яеджэпэ 400 зэнэкъоюм зэрэхэлэжъагъэр. Аш фэдизмэ апэ уишынным фэшл амалышхэрэлэлтийнхэ ыкы уилоф хэшьыкышо фууиэн фоа.

— Тикомандэ ытъякымыгъану мы Юфхъабзэм хэлажыэрэм зянэкъоюм теклонгъэхэр мыш фэдэлээхээгъэр ахэфагъ. Кыхигъэштыгъэн фоа, шъолтыр 75-м яеджэпэ 400 зэнэкъоюм зэрэхэлэжъагъэр. Аш фэдизмэ апэ уишынным фэшл амалышхэрэлэлтийнхэ ыкы уилоф хэшьыкышо фууиэн фоа.

— Тикомандэ ытъякымыгъану мы Юфхъабзэм хэлажыэрэм зянэкъоюм теклонгъэхэр мыш фэдэлээхээгъэр ахэфагъ. Кыхигъэштыгъэн фоа, шъолтыр 75-м яеджэпэ 400 зэнэкъоюм зэрэхэлэжъагъэр. Аш фэдизмэ апэ уишынным фэшл амалышхэрэлэлтийнхэ ыкы уилоф хэшьыкышо фууиэн фоа.

Адыгейр гупсэфып афэхъугь

Егъэзыгъэ lofkIэ Херсон хэкум зышъхъэ къизыхыжыхи, Адыгейм къэкIуагъэху зыгъэпсэфыпIэу «Турист» зыфиорэм щыпсэухэрэм адэжь тышыIагъ. Ахэм яшыIекIэ-псэукIэ зыфэдэр, республикэм ишыIэнныгъэ зэрэхэгъуазэхэрэр зэдгъэшIагъ.

— АР-м и Лышъхъэу Күум-
пыл Мурат Херсон хэкум кын-
кыгъэхэм альэнэйкъоқ юу кээ-
цуре тофыгъохэм язэшшохын
льшшэу ынаа тет, аш пшэрьлттэй
кытфигъэуцуугъэхэр зэрэдгээ-
цэкиштэым тылтырь, — **кьеуатэ**
Кыкы Зарэ. — Зышъхъэ
къезыхъыжъэхъынэу хүгъэхэр
пэльэ гъэнэфагъэк юу зычла-
гъэтысъхагъэхэр республикэм
ишаа кылтыхъагъэх, ахэм
ягъешхэн зэрээхэшагъэм, ме-
дицинэ фэло-фашихэр зэрафа-
гъэцакхэрэм, психологическа-
шыгыгы зэраратырэм зашигъэ-
гъозагъ.

Гүштің льигъекітінде зы-
гъепсәфып! Ем ипащә игуадзэу
Олеся ГРЕБЦОВАМ.

— Егъэзыгъэ юфкэ зышъхэс къезыхъяжъэжъыгъэхэм якъин нахъ къафэпсынкэ хуунымкэ тльэк! къэдгъэнаагъэл, — **Къельатэ Олес.** — Къыздэк югъэхэ чылпэр гулсэфылэ афэхъунымкэ амалэу тиlэр етхъылшагъ. Алэрэ мафэхэм къацегъяжъяэу мыхэр анахъэу зэжагъэхэр гүшьлэ фабэхэр ары. Щылэнгъэм хэгъозэфэхэ къаяхъильэк!ыгъ, ауджы нахъ къэрэхъятыгъэх.

Джащ фэдэү турбазэм илааша
игуадээ кызызэриуагъэмкэ, ып-
кэ хэмийтэй цыфхэр мафэм
щэлэгтэй япчэрхыхалэ щага-
шхэх. Зэрэгыкцэштэх машинкитуу
афагъеуцгъэу ежхэр гыкцэнхэ
амал я!, техьон-кэлтынхэр
зыгъэлсэфытээм илофышэхэм
тхъамафэм зэ афагыктих. Аш-
нэмийкэу республикэм илэптиэ-
гыкэ щыгынхэр, гъомылапхъэ-
хэр ыкти кэлэццыгухэм арагъэ-
шхыхэрэр къафащэх. Мафэ къес-
тидэ кыкыими, шүштэ лэптиэгъу
зэфэшьхьяфхэр къарагъеуалэх.
Медицинэ кабинетыр мыш щы-
зэуухыгъэу чээчи мафи врачым
культикур ехын, психологическэ
лэптиэгъуми щыкэхэрэл. Зэкэ-
ми афэрразэх, шхъадж амалеуз
илем ельтигъэу яшуагъэ Кын-
зэрагъэкштэй пылтых. Джын
зыгъэлсэфытэо мафэхэм респуб-
ликэм итворческе купхэр къа-
клохээ концертхэр къафаты-
щтых. Шэкъогъум и 28-м орэ-
дьо-къэшьокто ансамблэу «Ис-
льямсем» иконцертэу щыгагъэм
еелды зыншигъюхэм АР-м

культурэмкээ и Министерствэ
билети 105-рэ къаритыгъ.

тошненімкә ықиң ңызғарыш
социальны көзүхүмэгъянхэмкә
Гупчәм ипащэ игуадзэу Кыкыл
Зарэ кызызэриуағъямкә, алэрэ
мағәм кызыщегъяғъязу ңызғары
хәм лъэныкъо пстэумкә яшүа-
тъэ арагъяқырыгъ, ахьщэ тынэу
афагъянәфагъяжэр аратык. Нэб-
тыре пепчъ зэтыгъо ахьщэ ң-
пырэйбуу сомә мини 10 зырыз
аратыгъ, мазэ къэс сэкъатныгъе
зине күләцыкүхәм сомә мин
15, джащ фәдиз апунэу ашта-
гъяжәм, зы ны е ты зышкъя-
щытхәм — сомә мини 10,
унэгъо икүу щаплухәрәм — сомә
мини 4 аләккагъяжъягъ.

— Джаш фәдәү Херсон ықи
Херсон хәкүр егъэзыгъэкә къэ-
зыбынағаңъәхү Адыгеим къэкъуа-
гъәхәм пәсәупъ сертификатхәр

араташтыых, — **кыныагъ** Зарэ. — Тхыльхэм ягъехъазырын үүж итых, ахэм Адыгейим псэуплэ кыщащэфын альэкъышт. Сертификатым нэмык Iеу цыифхэм псэуплэ зарагъегъотык Iе ащ итыштхэр кырашщэфынхэмк Iе унагьом ис нэбгырэ пэпчь төфэу сомэ мини 100 зырыз аратышт. Къэкощыгъэхэм ащищыбэхэр Адыгейим кынхэх аштоигъу. Мы зыгъэпсэфып Iэм дэс хульфыгъэхэм ащищэу нэбгыри 7-мэ ювшаплэхэр къагъотыгъеу мэлажъях, ахэр псөольшыным хещагъях. Бзылъфыгъэхэм ащищхэри шхап Iэм լепынэгъу щафэхъух. Нахыбэм юф ашэнэу фаех, ау урысые паспортхэр джыри зэрямынэгохэм кызыэтырелажх, ау ахэр агъэпсыштых.

Нэүжким егъезыгъэкээ зышхъэ къезыхъижъэжыгъэхэм аштыщхэм гущыгъэгъу тафхэхуугь.

Владимир УЛЬЯНОВЫР

Херсон хэкум ит къалэу Новэ Каховкэм къикыгъ:

— Сиышхэгүсэу Валентинэрэ сэррэ маш тыхэгүаагь, — кьеуатэ аш. — Сэ ильэс 76-рэ сыныбжь, Валентинэ ильэс 68-рэ. Тызэремыягажьэу, кызыэрэтшомышыгъэу Адыгейм дахэу кыыштэгъокыгъэх. Анахьэу тигуапэ хъугъэр тыкызыашгээ чэцчим АР-м и Лышхъэ ежь ышхъэкэ мэшлоку гьогум кызыэрэштэгъокыгъэр ары, сыхат пчагъэрэ ар кытхэтгъигь. Джащ фэдэу гуфаклохэм тафэраз, зы хыльтэ тыклагыга лэу тиальмэкхэр кырахъакыгъэх. Тыдэрэ чыпли гуфэбагъэр хэлтээу кыыштэгъокыгъэх, лэшлю, дэгьоу тагьашхэ. Унэ зэтегъэ Кубабшевамрэ. Егъэлтэгъэу кызышшынхэр кыхэкынных, ау ахэм афэдэ цыф дэгүү къэзгъэшшэгээ ильэс 44-м сирхиылгагъэп, шъхьашэ афэсэшь. Сертификатхэр къытатымэ, тиунагъокэ маш тыханэ тшюигыу. Сибынхэм ашыщхэр, аныбжь елтыгъэу, зыр къелцыкыу ыгылпэм, адэр гурыт еджапэм makloх. Къэнэгээ закъор пшъэшьэ нахьыжьэу София. Аш гурыт еджапэр кыуухыгъэ къодыеу бырсырхэр къежы, еджэныр льгъэктэнэу хъугъэп. Юридически сэнхэхьатым феджэнэу фай, ашшэрэ еджапэм чэдгээхьаным ыуж тит.

Тыкыздыкъылжынэу тежкагъэу Шрайберхэм яунагъо исхэм талукларъ. Зэшльхэгъусэхэу Денисрэ Ольгерэ якіэлэцыкүитүү акылгъоу мыш къекощыгъэх.

— «Аухырэ сыхыттым иғъо

— Сянаэрэ сиклэлэцькүищрэ скыгъухэу мыш тыкъекощыгъ, — ело Ольгэ. — Сиклэлэ нахынжэрэ сишихъэгүсэрэ юфшэнэу агъэцаклэрэм ельтыгъеу Новэ Каходвкэм къэнэнхэ фаеу хъугъэ. Сэ унэе предпринимателэу сыйчытыгъ, ильэс 15-рэ тучан сыйгыгъ. Зэкэ тилэр зэрэччэтидзыгъэм, тиунэ кызыэрэтыгынагъэм игукъао мы цыфышю тыхызхэхъагъэхэм тщаагъэгъупшагъ. Шыхафэу къыхэзгээшчихэмэ сшойгъу

— Аужары сыхватым иго тифагъ» зэрэлоу, баркасын тыхырагъэтэйсхь, псыхью Днепр тыхызыэпирашыгъэ къодьеу а чылдэр Украинаэм идээхэм къауххэу рагъэжъагъ, — къеуатэ Денис Шрайбер. — Тыкъиздэкошыгъэ Адыгейм мыш фэдэу къыщытпэгъокынхэр тшалгээл. Анах лэгэплэ инхэм адиштэу тилсэүкэ амалхэр кытфагъэпсыгъех, мыш тышыгүпсэфынным-кэ хэти ытьэк! къыгъэнагъэл. А зэкэри егъашэм тишлэж хэтышт, пстэуми таффэрэз.

ИШЬЫИНЭ
Сусан.

Къэхъухэрэм япчагъэ нахыбэ шыгъэнныр пшъэрыль шъхьал

Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ зичээзыу зэхэсыгьо мы мафэхэм илагь.

Адыгейим демографилем ыльэнныкъоклэ юфхэм язытет, сабьеу къэхъухэрэм япчагъэ, гурытымкэ цыфым кыгъаш!эрэм хэгъэхьогъэннымкэ юфхъабзэу зерахъехэрэм ар афэгъэхыгьагь.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэх Урысъем юфшэннымкэ и Лыхъужьэу, УФ-м и Общественнэ палатэ хэтэу, Адыгейим, Къэбэртэе-Бэлткъарым, Къэрэшэ-Щэрджеэм янароднэ тахаклоу Мэшбешэ Исхъакъ, АР-м юфшэннымкэ ыкчи социальнэ хэхъоныгъэмкэ иминистрэ игудээу Ирина Ширинар, псауныгъэр къэхъумэгъэннымкэ министрэм игуадээу Максим Коробко, ЗАГС-м иллыклохэр, общественнэ ыкчи профсоюз организациехэм ялашхэр.

Зэхэсыгъор зэрищаагь Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ихъаматэ Устэ Русльян. Аш пэублэ къышызэ, цыфхэр къэралыгъом байныгъэ анах шыхъаэу зэрилэр хигъеунэфыкыгь. Къэралыгъо политикэр гъэцкялгэ зэрэхъурэм, щилекле-псэукэ амалэу цыфхэм ялэм бэклэ ялтыгъ ахэм япчагьи зэрэхахъорэр. Джаш фэдэу АР-м и Общественнэ палатэ ихъаматэ къизериуагъэмкэ, сид фэдизэу хабзэм ыключэе рихылгээми, демографилем ыльэнныкъоклэ юфхэм язытет изэфхъысыжхэм уягъэрээнэу ѿйтэ. Урысъемки Адыгейимки статистикэр штэмэ, къэхъухэмрэ зидунай зыхъожхэмрэ япчагъэхэм уягъэгумжы.

— Мы юфхъохэм ыгъэгумэклэ УФ-м и Общественнэ палатэ бэрэ предложение ээфшхъафхэр къэхъехъазырх, — **къелутэ Устэ Русльян.** — Ахэм зэу ашыц сабийхэр нахыбэу бзыльфыгъэхэм къагъехъунхэм фэш! бэмышшэу къахильхъагъэр. Ар ящэнэрэ ыкчи аш къикэлтийкэр сабий къызыфхъэхурэм федеральнэ унэгьо ахьш тынэу сомэ милион зырыз аратынэр ары. Мы гукуэкым фэгъэхыгъэ тхильхэр УФ-м и Къэралыгъо Совет

иофыш ю купэу «Социальная политика» зыфиорэм шыхэппээнхэу агъэхыгь. Экспертхэм къизэралытагъэмкэ, мыш фэдэ ыпшыгъум иштуагъэклэ ильэс къес къэлэцкылү мини 100-м ехъу къэхъущт. Джаш фэдэу Урысъем и Общественнэ палатэ зэрилтыэрэмкэ, сабий ежэрэ бзыльфыгъэхэм мазэ къес къаратырэ пособиер узэрэпсэн пльэкыщт ахьшэу анах маклэу агъэнэфагъэм фэдиз ашынэу ары. Мы тыныр хэгъэхъуагъэу зэрэтиштхэр ящэнэрэ е аш къикэлтийкэрэ сабий ежхэрэр ыкчи зыныгъэ ильэс 30-м ехъугъэ бзыльфыгъэхэу хуьштхэр арых.

Сабьеу къэхъухэрэм япчагъэ ыкчи гурытымкэ цыфым кыгъаш!эрэм ахгъэхъогъэным фытегъэпсихъэгъэ лъэпкэ проектэ «Демографиер» Адыгэ

съжхэр министрэм игуадээ къышыгъэх.

Лъэпкэ проектэ «Демографилем» ильэцкэн 2019 — 2024-рэ ильэсхэм сомэ миллиарди 8 фэдиз пэуагъэхъанэу агъэнэфагъ. Тызыхэт ильэсэй штэмэ, пстэумки сомэ миллиард 1,5-м ехъу пэуагъэхъацт, аш щыщуу мэзи 9-м сомэ миллиардым ехъу агъэфедэгъах.

— АР-м граждан юфхэм язытет тхыгъэннымкэ и Гъэло-

игуадээ къизериуагъэмкэ, аэрэ сабий къизерхъухъэгэе унагъом мазэ къес сомэ 12018-рэ раты. Тызыхэт ильэсэй чьэпэгыгум и 1-м ехъулэу аш фэдэ унэгьо 3405-рэ республикэм исэу атхыгь. Ареүтгэу ѿйтэ нахь мышшэми, зэрэгзүнэфыгъэмкэ, аэрэ сабьеу къэхъухэрэм япчагъэ мэгье къышыгъагь.

Ящэнэрэ ыкчи аш къикэлтийкэрэ сабьеу къэхъухэрэм япчагъэ зыкъэгъээтигъэенным фэшэ зэтигъо ахьш ыпшыгъоу сомэ мин 50 ыкчи ахэм аныгъэ ильэсити нэсүфэ мазэ къес сомэ 12048-рэ республикэм ареты. Сомэ мин 50 хъурэтыныр мы ильэсэй имэзигбүү сабыибэ зырыс унэгьо 673-мэ алыктагь. 2022-рэ ильэсэй имэзи 9-у пыкыгъэгъэ къэлэцкылү къизерхъухъэгъэ унагъохэм ахьш ыпшыгъу афэхъугъэенным ыкчи аш ехъигъэ шылтыр проектийм ильэцкэн сомэ миллион 675-рэ пэуагъэхъацт.

Цыфым игъаш ѿйтэ нахь къыхэхъунымкэ министрствэм зэрихъэрэ социальнэ юфхъабзэхэм Ирина Ширинар къаццууцугь. Шылтыр проектийм «Старшее поколение», «Санаторий на дому», «Передышка» зыфилохэрэр ахэм ашыцых.

Гушылэр лъигъэктагь АР-м псауныгъэр къэхъумэгъэннымкэ иминистрэ игуадээу Максим Коробко. Сабий зыхэмкылыхэрэм ыпшыгъу афэхъугъэенным

фытегъэпсихъагьэу ЭКО-р зэрафашырэм ар кытегуцьагь.

— Мы шыкылэр ылкэ хэмэлтээ ашы ыкчи аш пае Краснодар дэт медицинэ организацье гъэнэфагъэхэм бзыльфыгъэхэр агъаклох, — **къелутэ**

Максим Коробко. — 2022-рэ ильэсэй чьэпэгыгум и 1-м ехъулэу нэбгыри 133-мэ шыкылэр къизфагъэфедагь, ахэм процедура 99-рэ афашигъ. Мыш иштуагъэклэ республикэм щипсэурэ бзыльфыгъэ 36-рэ лъэрмыхэ хуьгъэхэу учетым хагъэуцагъех, къизыфхъугъуцагь — 29-рэ.

Джаш фэдэу зыныгъэхэгъэхэм япсуныгъэ къизетэгъэнэгъэннымкэ пэшорыгъэштэхъялунэу афашигъэрэм, нэмыкхэм ар кватегуцьагь. Юфышылэн зыльэкыщт нэбжым шхъадэгъыгъэ нэбгыри 18202-мэ мы ильэсэй имэзигбүү пэшорыгъэштэхъялунхэр арагъэктагь, уз гъэтэлтийгъэ зиэ 31800-рэ диспансер лынгэлэнүүм иучет хэтых. Зыныгъэхэгъэхэм тхъабыл узым бэрэ зеригъэгумэхъялунэу къизфагъэфедагь.

«Гериатрия» зыфиорэ лъэнькыомкэ ыпшыгъу афэхъугъэенным фэшэ Мыекъопэ къэлэ клиничесэ сымэдэжэчим республикэм гериатричесэ гупчэ (зыныгъэхэгъэхэм зыщя-иэзэхэрэ чынг) шышхъэлум и 29-м къыщизуахъягь. Гериатричесэ ыпшыгъу афэхъугъэенным ашыцых.

Унагъом институт гъэптигъэенным, зэхэкылжыхэрэм япчагъэ нахь маклэ шыгъэенным афэгъэхыгъэу къэгүчүгьагъэх АР-м ибзильфыгъэхэм я Союз итхъаматэ Вэрэкъо Халимет, граждан юфхэм язытет тхыгъэннымкэ республикэм Гъэлоришлапэм ипащэу Лариса Волчановскаяр.

ЮШЫНЭ Сусан.

иофыш ю купэу «Социальная политика» зыфиорэм шыхэппээнхэу агъэхыгь. Экспертхэм къизэралытагъэмкэ, мыш фэдэ ыпшыгъум иштуагъэклэ ильэс къес къэлэцкылү мини 100-м ехъу къэхъущт. Джаш фэдэу Урысъем и Общественнэ палатэ зэрилтыэрэмкэ, сабий ежэрэ бзыльфыгъэхэм мазэ къес къаратырэ пособиер узэрэпсэн пльэкыщт ахьшэу анах маклэу агъэнэфагъэм фэдиз ашынэу ары. Мы тыныр хэгъэхъуагъэу зэрэтиштхэр ящэнэрэ е аш къикэлтийкэрэ сабий ежхэрэр ыкчи зыныгъэ ильэс 30-м ехъугъэ бзыльфыгъэхэу хуьштхэр арых.

Сабьеу къэхъухэрэм япчагъэ ыкчи гурытымкэ цыфым кыгъаш!эрэм ахгъэхъогъэным фытегъэпсихъэгъэ лъэпкэ проектэ «Демографиер» Адыгэ

Адыгабзэм имэхъанэ къыІэтышт

Кіэләцұқум иңғылтам кыншегъәжъагъәу иныдэльфыбызә ышілен, зәхихын, нәрыльәгү Іәпіләгүхәр Іекіэлтынхә фәе.

Ау хэткі шъэфэп,
адыгабзакі дахеу гъэ-
кірекілгъэ тхыль цыкly-
хэр зэрэгтойгъуаехэр.
Ар къыдалытээ Жэнэ
Къырымыз ыцлэ зыхыры-
ра апэрэ Дунээ литерату-
рнэ зэнекъоку бэмы-
шъэу республикэм щызэ-
хашагь.

Тильпекъэгъо, ГИТИС-р
къэзыухыгъэу, джы теат-
ральнаэ продюсерэу Йоф
зышлэрэ Клурасынэ Лейлэ-
игукъэкікэ ар рагъэкло-
кыгъ. Адыгэ къэралыгъо
университетыр, АР-м гъэ-
сэныгъэмрэ шлэнныгъэм-
рэкі и Министерствэ,
АР-м культурэмкі и Ми-
нистерствэ, Адыгэ Хасэр
ыкіи нэмыхк организа-
циихэр Клэцаклохэм 1әпы-
1әгъу афхэгугъэх.

Кіләлңызкүхәм апае щың литературам хәгъэ-хъогъенyr, аш дәлажъэхәрәр къыхәгъәштыгъэнхәр ары пшъерыль шұхьалеу зәхәщаклохәм зыфа-гъеуцұжыгъәр.

— Апэрэ зэнэкъокъум «Цыкъужый» тызэрежда-
гъэр. Ильеси 3-м къыше-
гъэжъагъэу 5-м нэс зы-
ныбжь сабийхэм атегъэ-
псыхъэгъэ ювшлагъэхэм
ар фэгъэхыгъ. Цыфы-
бэм ар ашюгъэшлэгъон
хъугъэ. Хэгъэгү 5-мэ ыкы
Урысъем ишъолтыр 35-мэ
ялтыклохэр хэлэжъагъэх.
Ювшлэгъэ 623-рэ къы-
рахыылгагъ. Зэнэкъокъум
литератор ыкы сурэтыш!

— Кіләцىкъул иң-
күгъом кыщегъэжъагъэу
иниðдэльфыбзэ ышэн фае.
Ашкә литературур эубы-
тыләу щит. Зэлъашлэрэ
адыгэ тхаклоу, тиунивер-
ситет къэзыухыгъэ Жэнэ
Кырымызэ ыцкәкә зэха-
щэгъэ литературунэ зэнэ-
къокъум мэхъанэ ин ил.
Аш ишүагъэкә тхэнымкә,
сурэтшынымкә сэнаущи-
гъэ ин зыхэлхэр къэ-
лэгъуагъэх, ятвorchествэ

цэрыlöхэри, езыгжээжэ-
гъякэхэри хэлэжьагъэх.
Донецкэ щыщ Валерий
Герланец кэлэццыкүхэм
апае тхыль 60 фэдиз кын-
дигъякыгъ, анах ныбжы-
кэм ильэс 20 ыныбжь, ар
Бэгүүшээ Диан. Джащ
фэдэу авшээрэ, гурьт
өджаплэхэм ялтыклохэр,
журналистхэр зэнэкьюкүм
хэлэжьагъэх, — elo Kly-
рашынэ Лейлэ.

— Кіләцілкүм иң-
күгъом кыышегъязъягъез
индейлъфыбзэ ышән фәе.
Ашқәл литератураэр ізубы-
тыптау щит. Зэлъашіләрэ
адыгэ тхаклоу, тиунивер-
ситет къэзыухыгъе Жэнэ
Кырымызэ ыңқәләз зәха-
щәгъе литературанә зәнә-
къоқъум мәхъанә ин ил.
Аш ишугағыэкә тхәнымкә,
сурэтшынымкә сәнауышы-
гъе ин зыхэльхәр къэ-
лъэгъуагъэх, ятворчествә

часэ зэрийэр къагурыулагь,
льяпкъ культурэм, бзэм
нахъ фэшагъэ хъугъэх.
Теклоныгъэр ыкли хъаљуу-
нэфыкъирэ чылпэхэр къы-
дээзыхыгъэхэм ялофшала-
гъэхэр тиапшъэрэ еджапэ-
къыщыдэгъэк ыщтых,
фестивальхэм ыкли ермэ-
лыкъхэм къащыдгъэлъэ-
гъоштых, — elo АКЬУ-
имректорэу Мамый Даутэ.
Зэнэкъокъур уцугъуи-

шэу зэтэутыгъяа. Адыга-
бзэкэ ыкын урысыбзэкэ
тхыгъэ прозэр ыкын поэ-
зиер, кэлэцыкхэм апае
сурэтхэр, зэдээкыныр.
Ювшлэгти 9 анахь дэгьюу
альытагъ, джащ фэдэү
нэбгыре 13-мэ хэушхья-
фыкыгъэ шүхъяфтынхэр
афагъашьошаагъэх.

регъашлә» зыфиорә пышсә цыклоу Унэрәкъо Фати-
мәт ытхыгъэм. Адыгэ рес-
публика гимназием ильяс
37-рэ хъульяа аш тоф ще-
шлә, гъесенгъэм итофы-
шлә гъашуагъ.

— Зэнэкъокум изэх-
щэн гэмээфэ зыгэлсэ-
фыгьо лъэхъаным тефагь,
уахтэ сиалагьети, сигуалэу
ащ сыхэлжэягь. Ситхи-
гъэхэр зыфэгъэхыгъэр
Мырзэ Осмэн. «Осмэн
дунаир зэрегяашэ» ыцлэр.
Алэрэ пычыгъом Осмэнрэ
ащ ежь ылеклэ ышыгьэ
иньбджэгүү роботэу үш-
мэнрэ дунаир зэрээхэ-
льыр, псыр зэрээхэтыр
ыклы ар пахъэ зэрэхъу-
рэр зерагяашэ. Ятлонэ-
рэр щагу бзыухэм афэ-
гъэхыгь. Ящэнэрэм си-
зэреджагьэр «Сила Ар-
химеда». Осмэн хы үү-
шьом үсэү мыжъохэр
псым хедзэх, ахэр члехъях,
лэгугаор зыхидзэклэ зэрэ-
чимыхъагьэр шлэгьешэ-
гъон мэхъу, иньбджэгүүр
игүсэү опытхэр агъэуцуух,
— elo Фатимэт.

Сихъу Султлан кілэл-
цыккүхэм апае ытыхыгъэ
усәхэм ятлонэрэ чыңпір
къахыыгъ, джащ фәдэу
зәздәккынымкі илошшән
анах дәгүхэм ахалты-

тагъ. Гурыт еджаплэм
джыри чэссыг Султан
тхэнэйр зыре гэж аль. Зэ-
нэкъокъум игуапэй зэрэ-
хэлэжьагаэр кызыуагъ.
Кыйткэхухъэрэ лэүжхэм
адыгабзэр аульныимкэ
мыш фэдэ тофхъабзэхэм
шлогъешхо апильеу аш-
елтыте. Тхыль цыклур
ашлогъешлэгъон зыхукэ
ныдэлтэй фыбзэктэ къеджэн-
хэу фэе ѿтых, бзэр зера-
гъешлэнэйр нахь лэшлэх
къафэхъущ.

Сурэтышхэмкээ аярэ
чынгээр кыыдээзыхыгъэр
искусствэхэмкээ колле-
джэу Тхьабысымэ Умарэ
ыцээ зыхырэм икэлээгъа-
джэу, сурэтышэу, твор-
ческе студиев «М.А.Р.С»
зыфиорэм ипащэу Тэшьу
Мэзагыу. Кыэөгъэн фае,
зэнэкъокъум итамыгъэу
«Мэзгуца» шыныгъэр мы

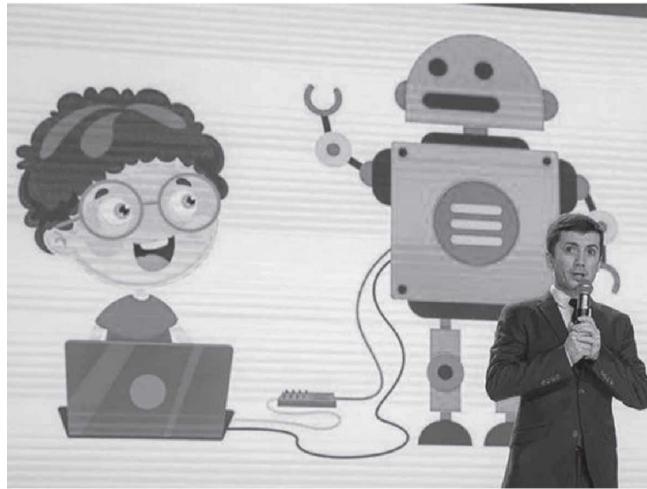
сүретыш ныбжыктер ары.
— Зэнэкъокум икъебар зызэхсэхым семиджэндэшшүү сыхэлжьэнэу мурад сыйгъэ. Сэ кэлэцыкluхэм loф адэсэшэ. Студие цыкluу сиэм джэгукэ нэшанэр щызгъафедээ, сурэтшыным dakluу адыгабзэри ясэгъашэ. Непэ гаджетхэм щызныгъэм чыплюшхощаубыты нахь мышэмэ,

тхылъым имэхьани нахь цыкыкъ хуугъэп. Тхылъир гъэкъэрэкълагъэу, къинэу мытхыгъэ зыхъукъ къэлэ-цыкъум шюгъэш юнъонышт. Зэнэкъокъум есхыил эштим сегупшысагъ, юф-шлагъэр джыре лъэхъан-ми диштуу, сабыйхами ашюгъэш юнъонынэу, адигэ шэн-хабзэхэри къебэкъеу згъэлсыныр ары сипшэ-рылтыгъэр. Гүшүүлэбэ хэ-мытэу, сурэтхэмкъ гъэ-къэрэкълагъэу сышгъэ. Ау осэ ин къызэрэфашигъэр сигуапэ хуугъэ, мыщ фэ-дэ зэнэкъокъухэм тапэкъи сигуапэу сахэлэжьэшт, — **elo Мэзагъо.**

Іошпіленеу зэнекъокум
кырахылыгъэхэр анахь
цыккүхэм афэгъэхыигъа-
тьэх, гъашэгъонеу, худо-
жественнэ нэшанэ ялэу
щытыгъэх. Ахэр мэkyоу-
гъум и 1-м кыщегъэжъа-
гъэу шышхъэум и 30-м
нэс кырахылыгъэхэр,
асынхынанахь - йашибын

осеşxам анах тoшшen
тъшлэгъонхэр кыыхахы-
тьэх.
— Зэнэкъокъум изэфэ-
хьсыжхэм тагъэрэзагъ.
Сэнаушигъэ зыхэлхэр
зэрэтишэхэр кыдгурлыагъ, цыфыбэ зэрэхэ-
лэжьагъэм гүгацэлэ кы-
титыгъ. Клэлэццыкluхэм
апае тхэхэрэр къэдгью-
тихнэу тыфэягъ ыки ар
кыиддэхьугъ. Ильэси 3-м
кыышгээжьагъэу 5-м нэс
зыныбжхэм апае утхэныр
lешлэхэп, ау ар пстэуми
дэгьоу къадэхьугъ. — elo
Лейла.

Дунээ литературнэ зэ-
нэкъокъур ильэс къэс
зэхашээ ашлынэу ра-
хьухъэ. Анахь тофшигтээ
дэгэйоу къырахьылтагъэ-
хэр зыдэтыштхэр, аудио
тхылхэр къыдагъэкъы-
щых, мультфильмэхэр
тырахын гухэль я.

Зеконным зырагъушомбгъу

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым апэрэ Дунэе шэнныгэ-практическэ конференциеу «Экологические проблемы использования горных лесов» зыфиорэр бэмышэу щыкуагъ. Йофтхабзэм хэлэжьагъэх Сербием, Абхазиим, Белоруссием, Краснодар ыкли Мыекъупэ адэт мэз хызметшаплэхэм ялтыклохэр.

Адыгеим къэралыгъо гъэпсыкэ зилэр ильэси 100 зэрэхүүтэй. Йофтхабзэр рапхыгъ. Къэлгъэн фае Урысыемкэ

зийкологие анахь къэбзэ республики 5-мэ Адыгеир зэрэхъягъэр.

Урысыем ыкли йэкыб къэ-

ралхэм ашыщ шэнныгэлжыхэм мэххэм, къэкъихэрэм якъехуумэн фэгъехыгъэ докладхэр къашыгъэх. Къохъеплэ Кавка-

зым икъушхъэлэх чыплэхэм зягъушомбгъугъэним, шуагъэ пыльэу гъэфедэгъэнхэм, къэкъихэрэр ыкли псэушхъэхэр

къеухъумгъэнхэм къэзэрэуго-игъэхэр атегущыагъя. Къу-шъхъэхэм ядэхагъе кыткіхъу-хъэрэ лэужхэм апае къеухъумгъэн зэрэфаер къышаагъ.

Дунэе конференцием ипрограммэ къышыдэлтиятааэу Иэнэ хураеу «Курорт нового поколения: как «Лагонаки» изменит туристический ландшафт России» зыфиорэр зэхашагъ.

Лээпкэ проектэу «Зеконимрэх экзэгэблэгъэним индустритеэрэ» зыфиорэм къыдыхэлтиятааэу проектэу «Лэгъонакъ» республикэм зэрэшызэхашэштым стратегическэ мэхъянешхо зериэр проектым ипащэу Къэлгъэнэо Инвер къышаагъ. Щыэнныгъэм ар пхырышигъэ зыхъукэ, зеконимкэ йофтхэм язытет зэхъокыныгъэ ин фэхъущт. Чыплэхэм хэхъоныгъэу ашыщтхэм хэушхъафыгъэу къызэрэуго-игъэхэр атегущыагъя. Гъэлсэфыплаклэр Адыгеим илэ зыхъукэ, къаклохэрэм япчагъе хэхъошт.

Лэгъо-Накъ къыпэуль чыплэхэм язэтэгэпсыхан мэхъянешхо зериэм, гъэлсэфыплэхэм ягъэпсын тыкъэзыцуухъэр дунайр зээчимгъэкъо-гъэним, ар къеухъумгъэнимкэ йофтхью щылэхэм атегущыагъя. Шхъадж зыфгъэзагъем ельтыгъэу кынотоцкын гъашэ-тъонхэр къашыгъ.

Чыфэхэр къарагъэпшыножых

Лэжъапкэм итын епхыгъэу цыфхэм яфитыныгъэхэр къизерауухъумэхэрэм фэгъэхыгъэ Иэнэ хурае АР-м и Прокуратурэ щыкуагъ.

щагъэхэм, лэжъапкэм итынкэ чыфэ зытель предприяти-ехэм ялацхэм йофт-шэгъу зэдэгүүш-гъухэр зэрадиши-гъэхэм яшуагъэкэ нэбгыре 586-мэ ялэжъапкэу сомэ миллион 68,4-м ехъур къарагъэпшыножын альэкыгъ. Гүшүлэм пае, Шэуджэн район прокуратурэм ишлу-гъэкэ коммунальнэ хызметшаплэм лэжъапкэм итынкэ тельтигъэ чыфэу сомэ миллиони 2,3-рэ фэдизир йофтшэ-кло 54-мэ араты-

вертим» дэлхээ зэраратыщтыгъэр.

Йофтшаплэм йумытхагъэхэу лажъэхэу организации 17-мэ альэнкъюкэ хэуконоигъэ 19 къыхагъэшыгъ. Нэбгыре 20-мэ административнэ пшьэдэкъижеу сомэ мини 120-рэ аттаралхыгъ. «Конвертим» дэлхээ ахьщэр аратыгъэу хэуконоигъэ 14 къыхагъэшыгъ. Хабзэр зукууагъэхэм административнэ пшьэдэкъижехэр арагъэхыгъэх.

Гумэкыгъо къэнэжы республикэм иль лэжъапкэ анахь маклэм къыщыкэ зэраратырэр. Мы лъэнкъюмкэ прокурорхэм хэуконоигъэ 14 къыхагъэшыгъ, нэбгыри 8-мэ административнэ пшьэдэкъижехэр арагъэхыгъ. Прокурорхэм зэрхэгъэ лэфтхабзэхэм яшуагъэкэ, зэхээжыгъэ предпринятихэм чыфэу атальтигъэ сомэ миллиони 7-м ехъур къарагъэпшыножыгъ.

Лэжъапкэм итынкэ йофтшаплэм чыфэ къатефэним ушхъагу фэхъурэм, а гумэкыгъом идэгээжыкынкэ ыкли йофтшаклохэм яфитыныгъэхэр укууагъэ мыхуунхэмкэ кулыкыу зэфэшхъафхэм зэшуахырэм лэфтхабзэм щигтугыагъя.

АР-м йофтшэнимкэ икъэралыгъо инспекции ипащэ игудзэу Сергей Абрамцевым къызэриуагъэмкэ, Федеральнэ хэбзэгъэуцгъэм фитыныгъэу къаритижеем къыпкырыкъяхээ организациехэм япашэхэу, предпринимательхэу чыфхэр зыгъэлжъэхэрэм альэнкъюкэ хэбзэгъэуцгъэр зэрагъэцаклэгъ.

Нэүжим Иэнэ хураеэр зэдэгүүшэгъу шыкэлэхэм тетэу рекламыгъ. Мы лъэнкъюмкэ уполномоченнэ къулыкъухэм йофтшэн зэрэфаер къауагъ, тапеклэ зидэлжъэштхэ лъэнкъюхэр къагъэнфагъэх.

KIARЭ Фатим.

Йофтхабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Прокуратурэ федеральнэ хэбзэгъэуцгъэр зэрагъэцаклэхэм пынгэлэгъэнимкэ иотдел истаршэ прокурорэу Дмитрий Демьяненкэр, Адыгэ Республикэм йофтшэнимкэ икъэралыгъо инспекции ипащэ игудзэу Сергей Абрамцевыр, АР-м и профсоюзхэм я Федерации социальнэ-йофтшэн зэфыщыкъиэхэмкэ иотдел ипащэ Ирина Семеновар, журналистхэр.

Д. Демьяненкэм къизэриуагъэмкэ, лэжъапкэм итын ыльэнкъюкэ хэбзэгъэуцгъэм игъэцэлкэн къэралыгъом ишшэриль шхъаэхэм ашыщ ыкли ар зэрагъэцаклэхэр иофтхьюхэм прокурорхэм ренеу анахэ тет. Лэжъапкэм итынкэ чыфэ зы-

жыгъ.

— Улпъэкъунэу тшыгъэхэм къизэрагъэлэгъуагъэмкэ, сатыушл предприятихэм ялацхэм чыфхэм къалэжыгъэхэр игъом аратыжъэрэп, яамал къыхырэп. Аш ушхъагъую фэхъухэрэм ашыщ экономикэм изытет зыпкэ зэrimитым. Арэу щитми, йофтшаплэм япащэхэм ялажэхэлэу тшыфхэм къалэжыгъэр арамытлыжыгъэу бэрэ къыхэдгъэшыгъ. Аш фэдэхэм пшьэдэкъижехэр атэгъэхы, — къыуагъуагъ прокурорым.

Лэжъапкэр игъом зэрэрамытэрэм нэмийкэу хэуконоигъэу къыхагъэшыгъэхэм ашыщ йофтшэн зэзэгынныгъэ адамышынгъэу чыфхэм йофт зэрэрагъашэштыгъэр ыкли лэжъапкэ «кон-

Самбо

ХЭГЬЭГУМ ИТЫЖЫН

Урысыем самбэмкэ и Кубок кыдэхыгъенным фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур къалэу Кстово щыкъуагъ.

Хульфыгъэхэри, бзылфыгъэхэри яонтэгъугъэхэм яльтыгъэу алырэгъум щыбнагъэх. Адыгэ Республикаэм ихэшьпүкъигэе команда хэтэу Екатерина Соловьевам зэлукъегъухэм ялонэрэ чыпилэр къашыдихи, тыжын медальр кыфагъешшошагъ.

Лъяустэнхъаблэ щыщ пшьашэр мыйгъэ Европэм, дунайм янбжыкъехэм язэнэкъокъухэм ахэлжэхагъ, медаль зэфрешхъаффхэр къашыхыгъ, — **къитиуагъ**. Адыгэ Республикаэм самбэмкэ испорт еджаплэ ипащэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерзу Делэцко Адам. — Зыныбжь икугъэ бзылфыгъэхэр Кстово щызэлукъагъэх. Екатерине

ухазырыныгъэ дэгъу кыгъэльэгъуагъ, дышъэр къыхыным пэблэгъагъ.

Адыгэ къэралыгъо университетийн физкультурэмэр дэзодомрэкэ и Институт иапэрэ курс Екатерина Соловьевар щеджэ, тренэрэ Нэнэхъяж Байзэт ишац.

— Мы ильэсэм спортышом гэхъягъэу щашыгъэр Екатерина Соловьевамэр Нэнэхъяж Байзэтэ къэралыгъо гъэспыкэ илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъу гъэм фагъэхы.

АР-м самбэмкэ испорт еджаплэ икүлүкүшэхэр, спортсменхэр Е. Соловьевам, Б. Нэнэхъяж афэгушлох, зэнэкъокъухэм щытхью онон къашахырэм харьхонен афало.

Атлетикэ онтэгъур

ИЛЬЭС КЪЭС ЗЭХАЩЭШТ

РСФСР-м изаслуженнэ тренерэу Хуажъ Мэджыдэ фэгъэхыгъэу шлэжь зэнэкъокъу атлетикэ онтэгъумкэ Хакурынэхъаблэ щыкъуагъ.

Адыгэ Республикаэм атлетикэ онтэгъумкэ и Федерацийн ипащэу Былымыхъэ Рээцд, Хуажъ Мэджыдэ ыгъэсагъэхэм ацлэкэ Хакурынэ Русслан зэнэкъокъум икызэхъүүн эхылгэгэ зэхахьэм къыщыгушлагъэх.

М. Хуажъыр 1937-рэ ильэсэм шэклюм и 5-м Хакурынэхъаблэ къыщыхъу. Ицыкүгъюм къыщыбулагъэу физкультурэм, спортым апильэу посэүгъэ. Спортымкэ дунэе класс зиэ мастерхэр, СССР-м ыкын Урысыем спортымкэ ямастерхэр ыгъэсагъэх, общественнэ пшьерьрэхэм ягъецэкэн, лъэпкэ йофигъохэм язшохын чанэу ахэлажэштигъ.

— Хакурынэхъаблэ атлетикэ онтэгъумкэ

щыкъолъэ зэнэкъокъум 2008 — 2012-рэ ильэсхэм къэхъуяа клаалхэм ялэлэсэнныгээ къыщагъэльэгъуагъ, — **къитиуагъ АР-м атлетикэ онтэгъумкэ испорт еджаплэу Чыржын Мухъарбын ыцэ зыхырэм ипащэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу, Хуажъ Мэджыдэ ыгъэсагъэхэм ашигшэу Сихъу Рэмэзан.**

Апэрэ чыпилэхэр къидээхыгъэхэм шуашытэгъэгъуазэ.

Даниил Малов, кг 33-рэ, тренерыр Шъяуко Индар, Лямэ Амир, кг 35-рэ, Ордэкъо Астемир, кг 49-рэ, тренерыр Хыагъур Рэджэб.

Инэм щыщхуяа тренерэу Роман Казаковын ыгъасэхэрэ Михаил Бесовын, кг 37-рэ, Андрей Кармановын, кг 41-рэ, Лъяпцэрышэ Рэмэзан, кг 61-рэ, Иван Токарчук, кг 55-рэ, Александр Зайцук, кг 61-рэ, апэрэ чыпилэхэр къыдахыгъэх.

Роман Оглы, кг 45-рэ, Мыеекъуапэ щыщ, тренерыр Сихъу Аслъян, апэрэ чыпилэхэр къыфагъэшшошагъ.

Мыеекъуапэ зыщызыгъэсээр Богдан Рожковын, кг 67-м къехъу, зэнэкъокъум апэрэ чыпилэхэр къыщихыгъ, тренерыр Алексей Краснов.

Хагъэунэфыкъыре чыпилэхэр къидээхыгъэхэм афэгушуагъэх, медальхэр, хэушхъафыкъыгъэ кубокхэр, ахьщэ шүхъафтынхэр, щитхуяа тхыльхэр аратыжыгъэх.

— Хуажъ Мэджыдэ фэгъэхыгъэ шлэжь зэнэкъокъум тиспорт еджаплэ къэцакло фэхъуи, апэрэу зэхэтшагъ. Аш ишлүшлагъэ тщигүпшэрэл. Үгү кытэмююжырэми, непи къитхэтэу тэлтыгэ, ильэс къэс зэнэкъокъухэр Хакурынэхъаблэ щыредгъэлжынхэд тимурад, — **къитиуагъ Сихъу Рэмэзан.**

Зэхээшагъэр ыкын кыдээзыгъэхъирээр:
АР-м лъэпкэ Йоххэм-кэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьрияа зэлхынгъэхэмкэ ыкын къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
385000
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшынэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм къалихырэ А4-кэ заджэхэрэ тхыапхэу зипчагъэхээ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлгээ, шрифтыр 12-м нахи цыкъунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимынитэрэ тхыгъэхэр редакцием зэлгэгъэжийхээ.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хуутын Йоххэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкын зэллыгъэсэхэрэй и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпилэгъэорышил, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэхээмкэ и пчагъэр
4656
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2113

Хэутыним
узыцкээтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхытэр
18.00
Зыщыкээтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъацэр
Мэшлээн
С. А.

Пшъэдэгъижь
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.